

مدیریت حوزه علمیه استان قم
معاونت آموزش
امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات نیمسال دوم مدارس آموزشی

سال تحصیلی ۹۲-۹۱

شماره پرونده:		پایه:		شماره سندلی:		نام: نام خانوادگی:	
بلاغت	موضوع:	۳	تاریخ:	نمراتوره:	شماره سندلی:	متن و ممدوده:	
۸-۹:۳۰	ساعت:	۹۲/۳/۹	تاریخ:			شهرستان:	
کد مصمم	به مروف	به عدد	نتیجه:			مدرس: محل تمصیل:	
			بازبینی:	مختصر المعانی، از الباب التاسع فی الإیجاز والإطناب والمساوات تا اول محسنات لفظیه (از ص ۱۶۹ تا ص ۲۸۸)			

لطفاً به همه سوالات تستی و فقط به ۷ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سؤال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۵/ و تشریحی ۲/۵ نمره)

تستی:

۱. نوع تشبیه در بیت «کأنما یبسم عن لؤلؤٍ منضدٌ أو بردٍ أو أقاح» را مشخص کنید.

- أ. مفروق ب. جمع ج. تسویه د. ملفوف

۲. در کدام گزینه، دلیل تعیین محذوف، اقتران است؟ (مبحث ایجاز)

- أ. قولهم للمعرس: بالرفاء والبنین ب. ﴿فذلک الذی لمتننی فیہ﴾
ج. ﴿بسم الله﴾ د. ﴿حُرِّمَتْ علیکم المیتةُ والدم﴾

۳. در آیه شریفه ﴿لها ما کسبت وعلیها ما اکتسبت﴾ کدام یک از محسنات معنوی به کار رفته است؟

- أ. توریه ب. استخدام ج. مشارکه د. طباق

۴. فسر السکاکی «الاستعارة التخیلیة» ب

- أ. الی معناها غیر وهمیة ب. ما لاتحقق لمعناه حساً ولا عقلاً
ج. ما یكون المشبه المتروک متحققاً عقلاً د. ما فیہ جعل الشیء لشیء

۵. للإستعارة تقسیم باعتبار «الجامع» وهو أنها إما ... أو

- أ. عامیة - مبتذلة ب. مرشحة - خاصیة ج. عامیة - خاصیة د. مرشحة - مبتذلة

تشریحی:

۱. نوع «اطناب» را در هر یک از مثال های زیر مشخص کنید.

أ. «فسقی دیارک غیر مُفسدها صوبُ الربیع و دیمه تهمی»:

ب. ﴿حافظوا علی الصلوات والصلوة الوسطی﴾:

ج. «إن صخراً لتأتم الهداة به كأنه علم فی رأسه نار»:

د. ﴿ذلک جزیناهم بما کفروا وهل نجازی إنا الکفور﴾:

هـ. ﴿ویجعلون لله البنات سبحانه ولهم ما یشتهون﴾:

* علم البیان علمٌ یعرف به إیراد المعنی الواحد بطرق مختلفة فی وضوح الدلالة علیه ... والإیراد المذكور لا یتأتی بالدلالة الوضعیة؛ لأن السامع إذا کان عالماً

بوضع الألفاظ لم یکن بعضها أوضح دلالةً علیه من بعضٍ وإلا لم یکن کُلُّ واحدٍ منها دائماً علیه.

۲. أ. مقصود از «دلالت وضعیه» کدام دلالت است؟ ب. چرا دلالت های وضعیه خارج از موضوع «علم بیان» است؟

۳. أ. «وجه شبه» را تعریف کنید. ب. وجه شبه در بیت «كأنّ النجوم بين دجاء سنّ لاح بينهنّ ابتداع» چیست؟ توضیح دهید.

* اعلم أنّه [في التشبيه] قد ينتزع الشبه من نفس التضاد؛ لاشتراك الضدّين فيه ثمّ ينزل التضاد؛ منزلة تناسب بواسطة تمليح.

۴. برای متن فوق مثالی ذکر کرده عبارت را بر روی آن تطبیق دهید.

۵. علاقه‌های «مجاز مرسل» در موارد زیر را بنویسید.

أ. «أمطرت السماء نباتاً»:

ب. ﴿إني أراني أعصر خمراً﴾:

ج. ﴿فليدع ناديه﴾:

د. ﴿واجعل لي لسان صدق في الآخرين﴾:

هـ. «رعينا الغيث»:

۶. «استعاره مکنیه» در بیت زیر را توضیح دهید.

«ولئن نطقت بشكر برک مُفصّحاً فلسانُ حالي بالشكايه أنطق»

* (وُفرّق) بین کنایه و المجاز (بأنّ الانتقال فيها من اللازم إلى الملزوم وفي المجاز من الملزوم إلى اللازم ورُدّ) هذا الفرق (بأنّ اللازم ما لم يكن ملزوماً لم ينتقل منه وحينئذ يكون الانتقال من الملزوم إلى اللازم) كما في المجاز.

۷. أ. با توجه به عبارت، فرق بین «کنایه» و «مجاز» را بر روی یک مثال تطبیق دهید. ب. ردّ فرق مذکور را بیان کنید.

۸. «مذهب کلامی» در آیه شریفه ﴿لو كان فيهما آلهة إلا الله لفسدتا﴾ را بیان کنید.